

havo

Examenvoorbereiding 2023 aardrijkskunde (HAVO)

Het examen aardrijkskunde bestaat uit twee onderdelen, namelijk:

1. **centraal schriftelijk** (zitting van 180 minuten)
2. **mondeling commissie-examen** (40 minuten)

centraal schriftelijk

datum: Donderdag 26 mei
tijdstip: 13:30 tot 16.30 uur
locatie: nog onbekend
Katern met atlaskaarten worden gegeven bij de examens. Leerlingen maken **niet** meer gebruik van de Atlas

mondeling commissie-examen

datum: nog onbekend
tijdstip: nog onbekend
locatie: nog onbekend
Bosatlas 55^e druk met aanvullend katern ligt klaar in voorbereidingsruimte en examenruimte

alle examens

meenemen:

- kaartje met naam, niveau, examennummer, ED-nummer
- identiteitsbewijs
- pennen, blauw/zwart
- tekenpotlood
- kleurpotlood, blauw/rood
- vlakgom
- woordenboek Nederlands (de school heeft niet genoeg woordenboeken)

1. centraal schriftelijk

Het centraal schriftelijk heeft betrekking op de volgende domeinen:

- ❖ A1: Vaardigheden | Geografische benadering :
De kandidaat kan de geografische benadering adequaat hanteren:
  - geografische informatie selecteren, verwerken en weergeven;
  - geografische vragen herkennen en zelf formuleren;
  - de geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van geografische vragen.

- ❖ B2: Wereld | Samenhangen en verschillen in de wereld:
De kandidaat kan ten aanzien van samenhangen en verschillen in de wereld:
  - mondiale spreidings- en relatiepatronen van economische, demografische en sociaal-culturele verschijnselen beschrijven en in hoofdlijnen verklaren;
  - het proces van mondialisering beschrijven, herkennen en in hoofdlijnen verklaren.

- ❖ C2: Aarde | Samenhangen en verschillen op aarde:
De kandidaat kan met betrekking tot samenhangen en verschillen op aarde:
  - natuurlijke verschijnselen aan het aardoppervlak en in de atmosfeer beschrijven, herkennen en verklaren, rekening houdend met verschillende tijd- en ruimteschalen;
  - de kenmerken van de landschapszones op aarde en de veranderingen hierin beschrijven, analyseren en aan elkaar relateren.

- ❖ D1: Ontwikkelingsland | Gebiedskenmerken:
De kandidaat kan gebiedskenmerken van een nader aan te wijzen ontwikkelingsland beschrijven en analyseren. Het betreft:
  - sociaal-geografische en fysisch-geografische kenmerken van het betreffende ontwikkelingsland;
  - de sociaal-economische positie van het betreffende ontwikkelingsland in de macroregio én in de wereld.

- ❖ E1: Leefomgeving | Nationale en regionale vraagstukken:
De kandidaat kan zich een beargumenteerde mening vormen over:
  - actuele vraagstukken van overstromingen en wateroverlast in Nederland;
  - actuele ruimtelijke en sociaal-economische vraagstukken van stedelijke gebieden in Nederland.Hij betreft bij beide soorten vraagstukken aspecten van duurzame ontwikkeling en plannen voor de ruimtelijke inrichting van Nederland.

Hoe kun jij je voorbereiden op het schriftelijk examen?

Ruim voordat de examenperiode begint, kun je oefenen met oude examens. Deze zijn te vinden via www.eindexamens.leidenuniv.nl/ of <http://examen.kennisnet.nl/havo/oefenexamens/oudeexamens/ak>. Daarnaast heeft de docent ook een uitgave “samengevat” waarin van alle hoofdstukken samenvattingen zijn. Wanneer je een memystick meeneemt, kan de docent een aantal relevante powerpoints op de stick zetten.

2. mondeling commissie-examen

Het mondeling commissie-examen duurt 40 minuten en heeft betrekking op alle domeinen. Wanneer je zelf invloed wil hebben op het onderwerp, kun je ervoor kiezen om een praktische opdracht te maken en deze presenteren. Overleg dit met je docent.

Hoe zal het examen verlopen?

- 20 minuten voor het examen krijg je een casus, die je moet bestuderen. Je krijgt daarbij één of meer artikelen voorgelegd over één of meer aardrijkskundige onderwerpen.
- Over de artikelen worden vragen gesteld, waarbij de examinerator kijkt of je de informatie hebt begrepen en verwerkt. Of je een standpunt kunt innemen of een conclusie kunt trekken.

Daarnaast wordt er over andere onderwerpen van de examenstof (met name de domeinen C en E) worden vragen gesteld. Kaartvaardigheden kunnen ook worden getoetst.

Hoe kun jij je voorbereiden?

- Houdt de krantenberichten bij die over aardrijkskundige onderwerpen gaan.
- Tussen het schriftelijk en mondeling examen kun je met de docent oefenen over de examenstof.
- (Bij de presentatie van je praktische opdracht is het belangrijk:
  - dat je boodschap duidelijk overkomt (hoofdgedachte)
  - je taalgebruik correct is
  - je de retorische middelen (=gebaren, oogcontact, stemgebruik) goed gebruikt
  - dat de opbouw van de voordracht goed is en dat er sprake is van een inleiding, een kern en slot
  - dat de voordracht goed is afgestemd op de tijd (5 tot 10 minuten)
  - dat er eventuele goede hulpmiddelen gebruikt worden, zoals een poster
  - dat je eventueel gebruik maakt van een briefje met aandachtspunten (let op: niet voorlezen!)

Beoordeling van het commissie-examen

Er worden twee deeltijfers gegeven:

- Één deeltijfer (a) voor het beantwoorden van de vragen n.a.v. artikel en examenstof.
- Één deeltijfer (b) voor het mondeling commissie-examen.

Het cijfer voor het commissie-examen wordt als volgt berekend: $(4a+b):5$

Eindcijfer

Het eindcijfer wordt als volgt berekend:

(het cijfer voor het centraal examen + het cijfer voor het commissie-examen) : 2